

Acta seu Effectum. Ad quem ut veni complexus me senex collacrymauit aliquantoque post suspexit in cœlum, & grates, inquit, tibi ago summe Sol vobisque reliqui cœlites, quod antequam ex hac vita migro, conspicio in meo regno & his re-ctis P. Cornelium Scipionem, cuius ego nomine ipse recreor &c.

Euentus seu accidentia. Cum cubitum discessimus arctior me somnus, quam solebat complexus est. Hic mihi Africanus se ostendit illa forma, quæ mihi ex imagine eius, quam ex ipso erat notior.

Narratio vero alia est *Poetica* alia *Historica*. Alii addunt etiam tertiam speciem videlicet *ciuil:m*, sed hæc sub historica comprehendendi potest.

Poetica est quæ habet expositionem fictam. Eius illustre exemplum est 4. *Metamorp.* de Pyramo & Tysbe. Vbi primum *occafio & consilia*. Habebant contiguas domos, vnde occasio data est colloquendi per rimam parietis, quam statim consecuta est deliberatio de exeundo ad arborem Morum, quæ sita prope Nini sepulcrum, vbi animi sui libidinem explere possent.

Deinde sequuntur *Acta*. Exeunt ambo noctu sed primo Tysbe quæ à læna per ista loca transeunte perterrefacta, aufugit, relicto inter fugiendum velamine. Quod cum reperit læna cruentali ore id lacerauit. Egreditur quoque postea ad præstitutum locum Pyramus.

Tertio *Euentus* exponuntur. Pyramus reperiens cruentam & laceram vestem Tysbes putans ipsam à fera quapiam dilaniatam proprio innitens gladio semetipsum interemit. Rediens vero postea Tysbe, vidensque Pyramum morti vicinum ipsa quoque arrepto gladio mortem sibi consciuit.

Habet hæc narratio omnes superiores virtutes, breuitatem, perspicuitatem, probabilitatem & suauitatem eximiam, tum dispositionem ordinis naturalis æmulam.

Historica narratio est quæ rei gestæ continet expositionem. Tale est hoc de Cræso.

Occasio seu causa. Cum Cræsus Lydiæ Rex in magna rerum omnium affluentia viuebat, & potentia se nulli secundum existimabat.

Acta seu Effecta. Ideo cepit superbire & cæterorum imbecillitatem contemnerre. Ita plerique ingenio sumus omnes, ut vna cum fortuna prospera, etiam animus sese efferat & insolescat. Quare cum Cyrus excellens potentia & felicitate bellum Lydiæ inferret, permotus hac potentiæ suæ persuasionem, quam Cyri maiorem fuisse putabat Cræsus, cum eo aperto Marte dimicare non dubitauit.

Euentus. Sed ut stultitiæ comes plerunque est calamitas; ita hic Cræsus quoque suæ arrogantia & temeritatis pœnas dedit haud leues. Captus enim in bello à Cyro in rogo flamma periisset nisi singulari clementia victoris liberatus fuisset.

Plura historiciæ narrationis exempla passim habes, ut in Oratione pro Milone, Item lege Manilia, pro Ligario, pro Deiotaro & alibi.